Сидить Ілонка біля хати така сумна, аж хустка на голові займається. Перед нею стерні та стерні. Є і ліс, на який уже дихнула осінь.

Оце тільки повернулася з лікарні. Ішла селом, а люди, хто стрічався, казали: що з тобою, як поїхала, так половини й не стало. Та, одмахувалася Ілонка, їсти душа не прийма, а хіба тіло дурне, щоб саме по собі наростало. То так. А тільки ж чому барилась?

Димко (Дмитро її) вже й картоплю викубляв і пізні сливи познімав, хоч на роботі з темна до темна.

Їй і не віриться — вдома. Он коза на обніжку спить. Справнюща та біла. Он дика грушка всолодала і розімліла. А півники давно в колодочках, кукурікають і б’ються, аж пір’я летить.

Через її задуму проторохтів віз. Це Сергій з діжкою води брати. Жвавий і моцніший за конячий.

— Здрастуйте, тітко! Прибули?

— Атож. Воду в городню повезеш?

— Ну.

— Хай Параска з Ольгою до мене ввечері зайдуть.

— Скажу, та чи зайдуть. Там огірків, як гороху, набралося. До ночі будуть.

— Аби морозу не кинуло.

— А по радіо передавали два градуси.

— От-то.

За Сергієм прокурявилося, і знову лагідна тиша. Дерева, як цівки, бабине літо розпускають.

А признайся, Ілонко, боїшся? Як привезли тебе в лікарню, а тоді в другу переклали. Слідом попід руки жінку завели, а вона звивалась і кричала: "Убийте, вдавіть мене, не хочу! Що вирячились? У нас тут у кожній смерть сидить!" Заспокойся, сказала ти, не поможеться. А може, ще й мине. "Стара карга, — вискнула жінка, — тобі все одно здихати, а в мене одне в пелюшках, а друге тільки ходити навчилось!" — "Жити всім хочеться, дитино", — одказала ти. А потім одвернулась до вікна, а там сонце слабке, мов крапля олії, висіло.

Не приставляйся, боїшся. Бо все життя чогось чекала. Поки Дмитро вивчиться, поки сини підростуть, поки хату поставите. Тепер сини на Камчатці. Сказала Дмитрові не прописувати, що з нею, мо’, й не страшне. Аби дітей зривати. Лесю, внучку, як згадає, так сльози і вдавлять. Ти ж моя маленька бабуська, казало.

Позаторік будуватися кінчили. Кухня, зала, спальня і ще одна спальня — про гостей. Туди килим повісили, як за корову грошей уторгували, і двоє ліжок, мов пароплави, поставили. Коли немає довго листів, то підеш туди, посидиш, перини переб’єш.

Любиш ти нову хату, хоч довго звикнути не могла. Вже кругом цегляні стіни звели, вже й дах, наче капелюх, звісився, а ти майстрам вариш, а собі сліз не збереш. Тепер хто не зайде — й похвалить. Чисто, прибрано, доріжок понатикала, рушники дівоцькі почепила. Аж цвіте скрізь. Дмитро завжди з чобітьми носиться — наче й поставить ніде.

Аж ось і він. Скочив із мотоцикла, біжить, картузом утирається.

— Лоню! — гукнув ще здалеку, а ближче застидався. — Як добралася?

— Автобусом прямо ізвідти сюди.

— А в хаті була? Я тут той наче й не нагиджував. Там у газовій плиті юшка зварена. Може, води од Гаманів принести?

— Чого ти? Я й сама принесу. А обідав?

— На таборі.

Замовкли. Ілонка дивилась на його вироблений піджак, на роз’їжджені черевики, на комір, виношений у мотузку, і щасливо думала, скільки в неї попереду роботи.

— Там винограду кичок десять нав’язалося. Зріж, як хочеш.

— А синіх яблук уже й немає. Мабуть, дощі пострушували та вітер позбивав.

— Не може бути! — аж скрикнув. — Ану ходім!

Вона встала — Димко аж одхитнувся. Пів-Ілонки.

У траві гнилички мухи допасували, а на яблуні — порожньо.

"Як я жив із тобою? Чи хоч після весілля водив тебе в сад або на річку? Чи жалів тебе, як тягали колоди, носили відрами цемент і накладали глиною стелю? Чи питав, що болить у тебе, коли вночі, щоб мене не розбудити, виходила з хати і до ранку блукала на подвір’ї?"

— Не може бути, — ще раз видихнув Димко.

Він скинувся на стовбур, ковзав черевиком по гілках, чіплявся за суччя, обламувався, нарешті дістався до верхівки. Ех-х-х! Щосили труснув, і поодиноке листя, злітаючи, осміхнулось до неї.

— Я й хотів назбирати, та хіба за роботою вправишся, — обтрушуючи, звинявся перед нею. — Іще ті дітлахи. Ось мотнуся в колгоспний сад, там точно зосталися.

Уже хотів до мотоцикла, але повернувся, вивернув кишеню, чорну, мов кузня, і подав їй три горішки.

— Ось на, вже поналивались.

— Нащо ти? — спаленіла.

Схитнув плечима і знов одступив. Пом’явся, а тоді спитав:

— А як там… у Чернігові… що сказали?

— Нічого, — обізвалась тихо, — того нема.

— А тримали довго.

— Вигрівали. Все якимись лампами.

— Так справді? Справді нема?

— Кажу ж.

— Слухай! Ну й заживемо ми з тобою, жінко! Йолки дрова! — Він гупнув картузом об землю, ляснув себе в коліна, а тоді по підборах. — Село густиме!

Жартома, як у молодості, зісмикнув на плечі їй хустку, підстрибом кинувся до хвіртки.

Нараз їй стало млосно. Поточилася, обіперлася об стовпець. Треба ж отак зледащіти! А мотоцикл уже деренчав. У колесі бадилинка застряла і летіла невідомо куди…